NAMAZIN ÖNEMİ

Farzlar her ne kadar hepsi yakınlık getirici olsa da en faziletlisi ve en mükemmeli namazdır.

Belki sen **'muhakkak namaz müminleri miracıdır'**

'Kulun rabbisine en yakın olduğu an namazdadır' hadisi şerifle-rini işittin. Peygamberimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem) için olan h ususi vakit; ondan şu sözüyle tabir etti:
'Benim Allah ile birlikte vaktim var'
o vakit fakire göre namazdadır. Namaz, kötülükleri yok edicidir. Kötülükleri ve çirkinlileri nehy eden namaz dır. Peygamberimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem) kendisinde rahatı taleb ettiği namazdır. Çünkü şöye derdi:

'Ey bilal beni rahatlandır.'

Namaz dinin direğidir. İslam ile küfür arasını ayıran namazdır.

ALEMİ HALKIN ÜSTÜNLÜĞÜ

Sözün aslına dönelim, alemi halkın alemi emir üzerine olan üstünlüğünden bahsedelim:

Bilki alemi emir burada yani dünya hayatında bol nasine kavuştu, ve müşahade hasıl elde etti. Yarın cennette muamele alemi halk üzere vaki olacak, onun için keyfiyeti olmaksızın ru'yet hasıl olacak. Bununla beraber müşahadenin alakalandığı, vucub zıllerinden bir zıldir. Ahirette görülen Vacibul Vucuddur. [1] Müşahade ile ru'yet arasındaki fark zılliyet ile asalet arasındaki fark, alemi hakl ile alemi emir arasındaki fark gibidir.

Bilki müşahade velayetin meyvesidir, ru'yet nübüvve-tin meyvesidir. Peygamberlerin (onlar üzerine salat ve selam olsun) umumi tâbileri için hasıl olur. Aynı şeklide velayet ve nübüvvet arasındski farklılık buradan anlaşılır.

Tenbih: her arifki onun münasebeti alemi emre daha fazladır, onun adımı velayet kemalatlarında daha ziyadedir. Alemi halka münasebeti çok olan arifin adı mı nübüvvet kemalatında dah boldur. Bundan dolayı İsa (aleyhisselam) için velayette daha fazla adım oldu, Musa (aleyhisselam) için nübüvvette daha fazla adım oldu. Zira emir tarafı İsa aleyhisselamda galibdir. Bunun için ruhanilere katıldı. Halk tarafı Musa aleyhisselamda galib oldu, bu yüzden müşahade ile yetinmedi bilakis göz görmesini taleb etti. [2] İşte bu, nübüvvet kemalatında peygamberlerin adımlarının farklı olmasının sebebidir. (bunun açıklamasını geride vaad etmiştim). Velayet kemalatlarındaki farklılıkta itibar edilen bazı latifelerinin üste veya altta olması (peygamberlerin derecelerinin farklı olmasın da ölçü) değildir. Doğruyu ilham eden Allahu subhanehudur.

Ey evlat! Şeriat ve ahkam olan nübüvvet ilimleri nin beden ile alakası daha fazla olunca, üzerlerine salat ve selam olsun peygamberlerin alemi halk ile münasebeti daha fazla ve çokca olunca, bundan dolayı nübüvvet velayetle alakalı kurbiyet makamlarına yükseldikten sonra halkı davet için inişten ibaret olduğunu zan ettiler, yükselişin nihayeti ve kurbiyetin neticesinin şu makama olduğunu bilmediler. Daha evvel hasıl olan yakınlık uzaklık suretinde tasavvur edilen şu yakınlı ğın zıllerinden bir zıl idi.

Daha evvel hasıl olan yük seliş zahirde iniş gibi görünen şu yükselişin akislerinden bir akis idi. Bakmazmısın! dairenin merkezi, dairenin çevresine nisbetle en uzak noktadır. Halbuki hakikatte merkez noktasından çevreye daha yakın nokta bulunmadı. Zira çevre icmali olan şu noktanın tafsilidir. Şu nisbet diğer noktalar için hasıl olmadı. Bakışları suret üzere aid olan avam şu yakınlığı bulma ya, onu idrak etmeye kadir olamaz. Bu yüzden şu noktanın uzak olduğu ile hükm ettiler, onun yakınlığı ile hükmetmeyi cehli mürekkeb zan ettiler. Bu hükümle hükmedeni ahmaklığa nisbet ettiler, ve onu cahil kabul ettiler.

‘Allahu Teala, onların vasıfladıkları şeylerden uzaktır’.

MUTMEİNNE NEFİS

Bilinmesi gerekir ki nefsi mutmainne, velayeti kübra kemalatlarının levazımından olan göğsün açılması hasıl olduktan sonra, makamından yükselip göğsün tahtına çıkar. Orada onun için tenkim ve saltanat hasıl olur. Kalb memleketleri üzerini istila eder.

Göğsün tahtı, hakikatte velayeti kübra mertebesinde yükseliş makamlarının tamamının üstündedir. Şu tahta doğru yükselenin nazarı, batınların en batınına doğru nüfuz eder, gayıbların gaybına doğru sirayet eder. Evet! Bir şahıs mekanların en yükseğine çıkınca onun bakışı uzakların en uzağına ulaşır.

Şu mutmeinne, temkin bulduktan sonra aynı şekil de akıl makamın-dan çıkar ve ona katılır ve ona eklenir. O vakitte onun için aklı mead ismi gelir. Her ikisi ittifakla belki birleşerek meşguliyetlerine (zikir ve fikir) yöne-lirler.

Ey evlat! Şu mutmeinne de muhalefet imkanı, azgınlık mecali kalmaz, belki o tamamıyla matluba yönelicidir, tamamıyetiyle maksuduna vurgundur. Onun rızasını elde etmekten başka himmeti yoktur. Allahu Teâlâya ibadetten ve taatten başka onun için matlub yoktur. Sübhanellah!.

Evvela bütün mahlukatın en şerlisi olan nefsi emmare itmi’nan, ve Hazreti Rahman’ın rızasının husulünden sonra alemi emir latifelerinin reisi oldu, bütün akranların başı oldu. Evet! Muhakkak sadık haberci (Peygamber aleyhisselam) buyurdu:

‘Cahiliyetteki en hayırlınız, fâkih olduğu vakitte islamda en hayırlınızdır’.

Bundan sonra eğer azgınlığın ve ihtilafın sureti meyda-na gelse, onun kaynağı kalıp cüzleri olan dört unsurun tabiatlarının ihtilafıdır. Eğer gazab kuvveti ise oradan kaynaklanıcıdır. Eğer şehvet ise aynı şekilde oradan meydana çıkıcıdır. Eğer hırs ve aç gözlülük ise orada bulunurlar. Eğer hasislik ve düşüklük ise orada ortaya çıkıcıdırlar. [3]

Diğer hayvanlara bakmazmısın; onlarda şu nefsi emmare bulunmamakla beraber şu alçak vasıflar mükemmel ve tam bir şekilde onlarda mevcuttur. (Demek ki bunlar nefisten değildir.)

CİHAD-I EKBER

Cihadı ekberden murad, kalıb ile cihad olması müm-kündür. Denildiği gibi nefis ile olan cihad değil. Peygamber (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

'Ufak cihaddan büyük cihada döndük.' Çünkü nefis itmi'nan dere-cesine ulaştı. Razı olucu ve razı olunmuş oldu. Ondan azgınlık ve muhalefetin sureti tasavvur olunmaz ki cihada ihtiyaç duyulsun. Kalıp cüzlerinden olan azgınlık ve ihtilafın sureti evlayı terk etmeyi istemekten, ruhsat verilmiş işleri işlemek-ten, azimeti terk etmekten ibarettir. Haramı işlemeyi irad etmek, farzları ve vacibleri terk etmeyi irad etmek değildir. Zira şu şeyler mutmeinne hakkında düşmanların nasibi oldu. [4]

Ey evlat! Geride geçtiği gibi dört unsurun kemalatları her ne kadar mutmeinnenin kemalatlarından üste olduysa da fakat bunların velayet makamıyla münase beti vasıtasıyla ve alemi emre katılmasının olması vasıtasıyla sekir sahibi oldu, ve istiğrak makamında bulundu. Şüphesiz nefiste muhalefet imkanı kalmaz.

Unsurların nübüvvet makamıyla münasebeti daha çok olunca onda ayıklık galib oldu. Bu zaruretten dolayı bazı menfaatleri ve ona bağlı bir takım faideleri elde etmek için onlarda muhalefetin sureti kaldı. İyi anla!. [5]

Bilinmesi gerekirki nübüvvet makamı son pey gamber (onun ve alinin üzerine salat ve selam olsun) ile mühürlen-miş oldu. Fakat Sallallahu aleyhi ve sellemin tabileri için, şu makam kemalatlarından tebaiyyetle kamil nasib vardır. Şu kemalatlar ashabı kiram tabakasında

diğerlerinkinden faha fazla idi. Şu nimet az şekilde tabiine ve tebei tabiine geçti. Onlardan son ra gizlenmeye ve örtünmeye başladı. Zıl olan velayet kemalatları açıldı galib oldu ve yaygın oldu. Fakat umulan bin sene geçtikten sonra şu örtünmüş devletin yenilenmesi ve onun için üstünlük ve yayılmanın hasıl olmasıdır. Ve asli kemalatların zahir olup zılli olanların örtünmesidir. Allahın rızası üzerine olan Mehdi'nin şu yüksek nisbeti revaçlandırması da umulur.

---

[1] Dünyada kalbin müşahede ettiği yani görür gibi olduğu şey Mevla Teala zıllerinden bir zıldır, bir çeşit tecellidir. Ahırette ise gözle görülen Mevla Tealanın kendisidir.

[2] **'Ey Rabbim! Kendini bana göster sana bakayım'** dedi.

[3] Bedenin istekleri normal ölçüde uykusu, gıdası ve istiratı zaruridir. Bundan fazla olarak haddi aşması azgınlığı aç gözlülüğü tabiatında olan huylarıdır. Mutmainne olan nefis bu huylardan arındığı için ondan muhalefet ve itiraz ortaya çıkmaz.

[4] Nefis mutmeinne olunca ondaki muhalefet ancak en faziletli olanı terk edip biraz daha az faziletli olanın alması şeklinde olur. Yoksa emirlere muhalefeti mümkün değildir.

[5] Sureta muhalefet olunca ona karşı yapılan cihad ile kişinin derecesi artar. Mevlaya yakınlığı fazlalaşır.